

Nyckelknippan Förskole AB

Org.nr. 556478-7397

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter bastillsyn i Nyckelskolan
belägen i Södertälje kommun

Tillsyn i Nyckelskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Nyckelknippan Förskole AB (556478-7397) under våren 2015. Nyckelskolan besöktes av Skolinspektionen den 4 och 5 mars 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Skolverkets statistik för läsåret 2013/2014 visar att mellan 65 procent och 95 procent av eleverna uppnådde kravnivån på de olika delproven i de nationella ämnesproven i matematik. Motsvarande resultat för det nationella ämnesprovet i svenska visar att mellan 80 procent och 100 procent av eleverna uppnådde kravnivån på de olika delproven.

Av skolans egna uppgifter för läsåret 2013/2014 framgår att 81 procent av eleverna uppnådde kunskapskraven för årskurs 3 i svenska vid läsårets slut. I matematik var motsvarande resultat 93 procent. I de naturorienterade och de samhällsorienterade ämnena uppnådde 100 procent av eleverna kunskapskraven för årskurs 3 vid läsårets slut.

Årskurs 6

Skolverkets statistik för årskurs 6 på Nyckelskolan visar att andelen elever som uppnått minst betyget E i årskurs 6 läsåret 2013/2014 var 100 procent eller näst intill 100 procent i samtliga ämnen.

Den genomsnittliga betygspoängen för respektive ämne var högst i hem- och konsumentkunskap (16,7), fysik (16,5) samt i historia (16,5). Den genomsnittliga betygspoängen var lägst i musik (12,9) och i slöjd (13,5).

Årskurs 9

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) för årskurs 9 läsåret 2013/14 gällande Nyckelskolan var elevernas genomsnittliga meritvärde 251 poäng. Detta meritvärde är högre än genomsnittet för riket (215 poäng). Det genomsnittliga meritvärdet på Nyckelskolan har varierat de senaste fyra läsåren, med som lägst 237 poäng läsåret 2010/11 och som högst 254 poäng läsåret 2011/12. Av statistiken för läsåret 2013/14 framgår vidare att flickornas genomsnittliga meritvärde var högre än pojkarnas, 266 respektive 242 poäng. Flickorna har genomgående haft högre meritvärdespoäng än pojkarna de senaste fyra läsåren.

Beslut

2015-03-31

3 (16)

Dnr 44-2014:8259

Den genomsnittliga betygspoängen för respektive ämne var högst i idrott och hälsa (17,5) och i slöjd (17,0). Den genomsnittliga betygspoängen var lägst i spanska (13,8) och i matematik (13,8). Andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen var, enligt SIRIS, 94 procent. Motsvarande resultat för riket är 77 procent.

Vidare framgår av den nationella statistiken att 100 procent av eleverna i årskurs 9 läsåret 2013/14 var behöriga till samtliga nationella program på gymnasiet, ett resultat som varit relativt stabilt över tid då 100 procent eller nästintill 100 procent varit behöriga till samtliga nationella program de senaste fyra läsåren.

Trygghet och studiero

Skolinspektionens elevenkäter som genomfördes under höstterminen 2014 visar att eleverna i årskurs 5 överlag känner sig trygga i skolan, resultatet är dock något lägre jämfört med övriga skolor i urvalet. Även när det gäller elevernas upplevelse av studiero på lektionerna i årskurs 5 skattar eleverna detta något lägre jämfört med övriga skolor i urvalet. När det gäller resultat för elever i årskurs 9 gällande trygghet och studiero så visar enkäten att eleverna överlag känner sig trygga i skolan och att de har studiero på lektionerna. Båda dessa resultat för årskurs 9 är högre än motsvarande resultat för övriga skolor i urvalet.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2015-09-14
2. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist	
3. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2015-09-14
4. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2015-09-14
5. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande. Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen kan konstatera att rektorn vid Nyckelskolan tar ansvar som pedagogisk ledare och har påbörjat ett arbete med att få till stånd ett fungerande kvalitetsarbete i hela organisationen. Skolinspektionen bedömer dock att kvalitetsarbetet behöver förbättras ytterligare, så att det blir ett mer funktionellt verktyg i arbetet med att utveckla skolan. För att ytterligare förbättra skolans goda kunskapsresultat behöver kvalitetsarbetet i högre grad ta sin utgångspunkt i analyser av skolövergripande kunskapsresultat och dess samband med kvaliteten i undervisningen, för att utifrån detta utveckla undervisningen.

Beslut

2015-03-31

5 (16)

Dnr 44-2014:8259

Av utredningen framgår vidare att elevernas inflytande över sin utbildning behöver förbättras, så att det inte är beroende av lärare och ämne. Skolan har ingen genomtänkt strategi för hur inflytandet ska se ut och hur det ska öka i takt med elevernas stigande ålder och mognad. En viktig förutsättning för detta är att skolan även förbättrar arbetet med klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har.

Vidare behöver huvudmannen vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att samtliga elever ges tillgång till studie- och yrkesvägledning. Skolan ger studie- och yrkesvägledning till elever i årskurs 8 och 9 men för de yngre eleverna saknas en systematik för detta, vilket skolan behöver åtgärda. Likaså saknas reell tillgång till elevhälsans alla funktioner, vilket medför att det saknas förutsättningar för skolpsykolog och kurator att ingå i skolans förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbete.

Skolinspektionens utredning visar avslutningsvis att Nyckelskolan saknar ett skolbibliotek som utgör en del av skolans pedagogiska verksamhet.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nyckelknippan Förskole AB att senast den 14 september 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att t.ex. genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål/syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bl.a. en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Nyckelknippan Förskole AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. (Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 3. Kursplaner)
- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Klargör för elever vilka mål utbildningen har i alla ämnen.

Säkerställ att eleverna ges reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering till bedömning av brist

Klargöra utbildningens mål för eleverna

Läroplanen innehåller bland annat kursplanerna för grundskolan. I kursplanerna preciseras de långsiktiga målen för undervisningen i respektive ämne och kunskapskrav för godtagbara kunskaper och för de olika betygsstegen. Enligt läroplanen har skolan ett ansvar för att klargöra dessa mål för elever. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om bl.a. utbildningens mål är en förutsättning för elevers rätt till inflytande och påverkan.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i Nyckelskolans arbete med att klargöra för eleverna vilka mål det finns för utbildningen i alla ämnen. Elever uppger i intervjuer att det är beroende av lärare och ämne i vilken mån lärarna klargör målen för dem. De menar att det finns lärare som förklarar noggrant medan andra lärare inte är lika tydliga på att förklara, samt att det finns ämnen där de inte får reda på målen alls. Elever hänvisar också till att de kan logga in i skolans digitala system för att ta del av så kallade matriser där det framgår vad som krävs för ett visst betyg. Av elevintervjuer framgår vidare att det varierar i vilken utsträckning lärare anknyter till målen kontinuerligt under läsåret, att det exempelvis sker mest vid utvecklingssamtalen. Skolinspektionen noterar i sammanhanget att det finns elever i årskurs 4-6 som inte känner till benämningen på några ämnen, fysik och biologi, vilket innebär att de inte heller kan ge exempel på hur de får reda på vad de ska kunna i dessa ämnen. Lärare bekräftar detta och förklarar det med att de använder begreppet NO istället för de olika ämnesnamnen.

I lärarintervjuer framkommer att det varierar i vilken utsträckning de klargör målen för eleverna. Det finns lärare som uttrycker att de kan förbättra arbetet med att klargöra målen för eleverna och göra det mer kontinuerligt. Det framkommer dock exempel där lärare fortlöpande tar upp syftet med olika arbetsuppgifter och vilka förmågor som eleverna förväntas utveckla utifrån kunskapskraven.

Rektorn uppger i intervju att eleverna kan ta del av kursplanerna via skolans digitala system. Hon beskriver också att flera lärare inleder lektionerna med vad eleverna ska arbeta med och vilka mål uppgifterna hänger samman med. Samtidigt uppger hon även att elever i skolans högre årskurser får mer information om vad de ska kunna än elever i lägre årskurser.

Elevers reella inflytande

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Av läroplanen framgår att lärarna har ett utpekat ansvar för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 674) anges att eleverna har rätt till inflytande över undervisningen, skolmiljön och verksamheten i övrigt. Kravet på att eleverna ska stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen innebär att det inte är tillräckligt att eleverna ges möjlighet att ta del i detta arbete utan det krävs ett mer aktivt arbete från skolans sida.

När det gäller elevernas möjligheter att påverka arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll så framgår det av intervjuer med elever, lärare och rektorn att detta är beroende av lärare och ämne.

Rektorn framhåller i intervju att elevernas reella inflytande är ett viktigt utvecklingsområde för skolan och säger att skolan behöver bli bättre på att släppa in eleverna i undervisningen. Enligt rektorn har lärarna kommit olika långt i arbetet med elevers inflytande över sitt eget lärande.

De exempel på inflytande som elever nämner i intervjuer handlar främst om att de ställs inför val, exempelvis om de ska bedömas utifrån skriftliga eller muntliga uppgifter. Elever ger även exempel på att de ibland kan få ge förslag på något de ska göra, exempelvis en lek i slutet av en lektion. De framkommer också elevuppfattningar som att det är mest lärarna som bestämmer hur eleverna ska arbeta.

Lärare beskriver i intervjuer att arbetet med elevers inflytande inte är så lätt, att det har fungerat bättre tidigare. Exempel på inflytande som lärare nämner handlar främst om att elever kan få välja mellan olika sätt att visa sina kunskaper, exempelvis skriftligt eller muntligt prov. Det finns även lärare som är tydliga med att de inte ger elever något inflytande genom att exempelvis göra dem delaktiga i planeringen av ett arbete. Samtidigt framgår av intervjuerna att lärarna inte har varit involverade i gemensamma diskussioner kring hur de ska se på elevernas inflytande i olika årskurser och hur det ska anpassas efter elevernas ålder och mognad. Lärare efterlyser gemensamma diskussioner om vad elevers reella inflytande innebär. Även i skolans egna utvärderingar samt i Skolinspektionens enkäter till pedagogisk personal framgår att elevernas inflytande är ett viktigt utvecklingsområde.

Skolinspektionen konstaterar sammanfattningsvis att Nyckelskolans arbete med att klargöra utbildningens mål för eleverna samt att ge eleverna ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll behöver förbättras. När det finns brister inom dessa delar av elevernas utbildning försvårar det, enligt Skolinspektionen, elevernas möjligheter att ta en aktiv del i sitt eget lärande för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Nyckelskolan inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Nyckelknippan Förskole AB att vidta åtgärder för att avhjälpa konstaterade brister.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Nyckelknippan Förskole AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Skolans kunskapsresultat ligger till grund för analys och beslut om prioriteringar av utvecklingsinsatser samt att detta dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå genomförs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella mål som finns för utbildningen uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Vidare bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Av dokumentation och intervjuer med rektor och huvudmannen framgår att det finns en struktur för Nyckelskolans systematiska kvalitetsarbete som bygger på en nulägesbedömning, en resultatuppföljning och en analysdel. Detta dokumenteras främst i skolans plan för systematiskt kvalitetsarbetet samt i olika verksamhetsplaner.

Av dokument framgår att skolan samlar in olika skolövergripande resultat genom exempelvis material för självskattning som BRUK (Skolverkets material BRUK; Bedömning, Reflektion, Utveckling, Kvalitet). Detta rör dock främst frågor som gäller normer, värden och inflytande. När det gäller uppföljning av kunskapsresultat på skolövergripande nivå så uppger rektor och lärare att de uppföljningar som görs främst gäller jämförelser av resultat i nationella ämnesprov och betyg i aktuella ämnen. Rektor och huvudmannen beskriver dock att kunskapsuppföljningar görs kontinuerligt på individnivå.

Intervju med rektorn och dokumentation visar att skolan främst analyserar resultat som gäller värdegrundsuppdraget, exempelvis arbetet med att förebygga och motverka kränkande behandling. Rektorn framhåller dock att skolan behöver utveckla arbetet med att analysera skolövergripande kunskapsresultat, genom att exempelvis jämföra resultat i olika ämnen. Även lärare beskriver att fokus i skolans kvalitetsarbete är värdegrundsuppdraget och att de inte är involverade i analyser av skolövergripande kunskapsresultat, förutom nämnda jämförelser mellan resultat nationella prov och betyg. Enligt lärare behöver skolan förbättra arbetet med att analysera kunskapsresultat. Skolinspektionen noterar i sammanhanget att lärare inte känner till exempelvis skillnader i resultat mellan ämnen och mellan pojkar och flickor. Enligt rektorn dokumenteras inte heller kvalitetsarbetet i tillräcklig utsträckning. Även i intervju med representanter för huvudmannen understryks att skolans kvalitetsarbete behöver förbättras när det gäller dokumentation av uppföljning och utvärdering av kunskapsresultat.

Skolinspektionens konstaterar sammanfattningsvis att Nyckelskolans kvalitetsarbete inte är en process där uppföljning, analys av resultat, planering och genomförande av insatser alltid hänger samman på ett tydligt vis för att bidra till utveckling av verksamheten. Bristerna i skolans kvalitetsarbete består främst i att tillgängliga kunskapsresultat inte analyseras på skolövergripande nivå, samt att dokumentationen av det samlade kvalitetsarbetet saknas när det gäller analys av kunskapsresultat och därtill kopplade åtgärder. Utan att gemensamt analysera troliga orsaker till elevernas kunskapsresultat, för att synliggöra såväl framgångsfaktorer som områden i behov av utveckling, finns det en risk att de åtgärder som skolan vidtar inte kommer att få avsedd effekt. Detta för att ytterst bidra till att eleverna ges möjligheter att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Nyckelskolan inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Nyckelknippan Förskole AB att vidta åtgärder för att avhjälpa konstaterade brister.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att

säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Nyckelknippan Förskole AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna i förskoleklass och grundskola, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Huvudmannen ser till att grundskolan har tillgång till personal med sådan kompetens, så att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till skolbibliotek, som kan användas för att stödja elevernas lärande och utveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Elevhälsan används så att den kan arbeta förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Ge eleverna tillgång till ett skolbibliotek, som används för att stödja elevernas lärande och utveckling.

Säkerställa att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning i årskurserna 1-7 tillgodoses.

*Motivering till bedömning av brist**Elevhälsa*

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För de medicinska insatserna ska det finnas tillgång till skolläkare och skolsköterska. Dessutom ska eleverna ha tillgång till psykolog och kurator, och det ska finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/19:165 s. 276) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.

Enligt rektor ingår speciallärare, skolsköterska och rektor i Nyckelskolans gemensamma elevhälsa. Vidare anlitas skolläkare tre gånger på höstterminen och två gånger på vårterminen. Därutöver anlitas skolpsykolog och kurator vid behov. Kurator och skolpsykolog anlitas främst för individärenden och rektor ger som exempel från föregående läsår att kurator och psykolog anlitas vid något enstaka tillfälle för ärenden som rör enskilda elever. Representanter för elevhälsan, liksom representanter för huvudmannen, ger vid intervjuer en motsvarande bild. Det framkommer dock något exempel där skolpsykologen, för ett par år sedan, hade en föreläsning för all personal kring Aspergers syndrom. Enligt intervju med representanter för elevhälsan fyller skolsköterskan till viss del en kurators samtalsstödjande funktion. Representanter för elevhälsan uppger att tillgång till elevhälsans alla funktioner i det förebyggande arbetet skulle medföra större möjligheter att lyfta frågor inom speciella områden.

Konsekvensen för Nyckelskolans elevhälsoteam blir, enligt Skolinspektionen, att den reella tillgången till skolpsykologs och kurators kompetenser är begränsad och därmed saknas de förutsättningar för ett kontinuerligt och strukturerat samarbete mellan de kompetenser som ska ingå i elevhälsan.

Studie- och yrkesvägledning

Enligt skollagen ska eleverna ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Av läroplanen för grundskolan framgår

bland annat att ett av skolans mål är att varje elev kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden.

Av Skolverkets allmänna råd om arbete med studie- och yrkesvägledning (SKOLFS 2013:180) framgår att huvudmannen för en verksamhet bör konkretisera vad de nationella målen för studie- och yrkesvägledning innebär för den egna verksamheten och vid beslut om organisation och resursfördelning säkerställa att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning kan tillgodoses. Av kommentarerna till de allmänna råden framgår vidare bland annat följande: Eleven behöver under sin skoltid utveckla kunskaper både om sig själv och om olika valalternativ. Eleven behöver också utveckla förmågan att väga samman personliga faktorer med valalternativen för att kunna göra väl underbyggda studie- och yrkesval. Förutom det behöver eleven ges möjlighet att utveckla färdigheter i att genomföra sina beslut.

Av tillsynen framgår att huvudmannen inte har säkerställt att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning i framförallt årskurserna 1-7 tillgodoses. Det finns till exempel inte någon skolövergripande plan eller strategi för hur eleverna ska ges studie- och yrkesvägledning. Elever uppger att ansvarslärarna i årkurs 9 brukar ge lite information om gymnasiet. Enligt representanter för huvudmannen finns det en lärare som har ansvar för viss vägledning när det gäller årskurs 8 och 9. Därutöver anlitas en extern studie- och yrkesvägledare till årskurs 9, inför val till gymnasieskolan. Av intervjun framgår vidare att skolans ansvar för att ge yngre elever vägledning är okänt för representanter för huvudmannen. Huvudmannen menar dock att skolan försöker använda sig av närsamhället i undervisningen. Av intervjuer med lärare framgår att de inte har några uppdrag i vägledningsfrågor, exempelvis för elever i lägre årskurser. De uttrycker också att rektorn brukar ha möten med elever som vill välja bort moderna språk, vilket även framgår i intervju med rektorn.

Skolinspektionens utredning visar att elever i de lägre årskurserna inte har tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inom framtida val av utbildnings- och yrkesvägledning tillgodoses. Utredningen visar också att ingen lärare har fått i uppgift att i undervisningen beröra dessa frågor. Det innebär, enligt Skolinspektionen, en risk för att alla elever inte får nödvändig information om framtida utbildnings- och yrkesval.

Skolbibliotek

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna.

Elever i årskurs 4-6 berättar att de har några hyllor med böcker för sitt stadium. Elever i årskurs 7-9 beskriver att de under mellanstadiet kunde gå till Södertäljes bibliotek men det är inte aktuellt längre. Av intervjuer med lärare framgår att det förekommer att de ibland använder Södertälje stadsbibliotek. Lärare uttrycker dock en önskan om att ha tillgång till ett bibliotek med ett större utbud av böcker än vad skolan har vid tiden för tillsynsbesöket. Som exempel beskrivs behov av mer faktalitteratur som kan användas vid projektarbeten samt olika genrer. Även rektorn beskriver brister i tillgång, exempelvis när det gäller relevant litteratur för tonåringar. Rektorn uttrycker att det finns en plan för att bygga upp ett skolbibliotek, något som även bekräftas av representanter för huvudmannen. Huvudmannen har efter tillsynsbesöket inkommit med en sådan plan där det framgår att skolan från hösten 2015 ska ha ett bibliotek utrustat med varierad litteratur och olika former av media.

Av samtliga intervjuer samt av dokumentation som ingår i Skolinspektionens utredning framgår att Nyckelskolan vid tiden för tillsynen saknar ett skolbibliotek, även om det framkommer uppgifter om att eleverna har viss tillgång till böcker anpassade för åldern. Eleverna har därmed inte tillgång till ett skolbibliotek som används för att stödja elevernas lärande och utveckling.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Nyckelskolan inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Nyckelknippan Förskole AB att vidta åtgärder för att avhjälpa konstaterade brister.

Övriga arbetsområden

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de t.ex. inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum, etc. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om

en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

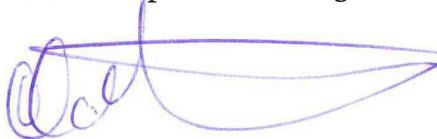
Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokumenten. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc.). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Mathias Ljungström
Beslutsfattare

Åsa Rehnberg
Undervisningsråd

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Nyckelskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Nyckelskolan

Nyckelskolan är en fristående grundskola i Södertälje kommun. Huvudman för skolan är Nyckelknippan Förskole AB med organisationsnummer 556478-7397. Verksamheten omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-9 samt fritidshem. Vid tiden för tillsynen har skolan totalt 237 elever varav 22 elever i förskoleklass. Skolan erbjuder fritidshemsverksamhet för elever i förskoleklass-årskurs 3. Vid tillsynsbesöket är 81 elever inskrivna på skolans två fritidshemshemsavdelningar.

Skolan är organiserad i tre arbetslag; förskoleklass-årskurs 3 och fritidshem, årskurs 4-6 samt årskurs 7-9. Arbetslagen leds av varsin arbetslagsledare, vilka även ingår i skolan ledningsgrupp. Skolans leds av en rektor. Biträdande förskolechef ingår också i skolans ledningsgrupp.

Södertälje kommun har inte använt sin rätt till insyn i den fristående grundskolan Nyckelskolan under senare år.